

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Т.в.о. завідувача кафедри

Н.А.Липовська

01 вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Ресурсне забезпечення розвитку територій»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітній рівень.....	магістр
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	2-й семестр, 4-а чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: Крушельницька Т.А.,
Матвеева О.В.,
Савостенко Т.О.

Дніпро
НТУ «ДП»
2021

Робоча програма дисципліни «Ресурсне забезпечення розвитку територій» для слухачів зі спеціальності «Публічне управління та адміністрування»

Розробники: Крушельницька Т.А, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри державного управління і місцевого самоврядування

Протокол від 01 вересня 2021 року № 1

Т.в.о. завідувача кафедри _____ Н.А.Липовська
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Вибіркова	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Денна форма навчання	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» ОПП «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки	1-й
Індивідуальне завдання: творча робота		Семестр	2-й
Загальна кількість годин – 120 год.		Лекції	16 год.
Кількість годин для денної форми навчання: аудиторних – 38 год., самостійної роботи – 82 год.		Практичні	18 год.
	Семінарські	4 год.	
	Самостійна робота	82 год.	
	Індивідуальні завдання	12 год.	
	Вид контролю	Диференційований залік	
	Освітній рівень другий (магістерський)		

2. Мета навчальної дисципліни

Мета: формування у слухачів розуміння сутності ресурсного забезпечення розвитку території та основних векторів раціонального ресурсокористування в умовах обмеженості ресурсів.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: навчальна дисципліна «Ресурсне забезпечення розвитку територій» забезпечує поступовість оволодіння слухачами сучасним інструментарієм та технологіями ресурсного забезпечення публічного управління. Вивчається у другому семестрі першого року навчання, після опанування слухачами обов'язкових навчальних дисциплін з економічних, правових, організаційних та інших засад публічного управління та адміністрування. Необхідним є наявність у слухачів навичок самостійної роботи з науковою літературою, ведення дискусій, здійснення аналітико-синтетичної діяльності.

Навчальна дисципліна «Ресурсне забезпечення розвитку територій» розкриває зміст актуальних підходів до визначення стану, ефективності і доцільності ресурсного забезпечення, інструментів та технологій, що можуть підвищити ефективність та результативність публічного управління ресурсним забезпеченням, зокрема, через запровадження у публічно-управлінську

діяльність інструментів, заснованих на використанні гнучких технологій управління для сприяння місцевому та регіональному економіко-соціальному розвитку.

Компетентності, для формування яких використовується дана навчальна дисципліна:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення, керуючись засадами соціальної відповідальності, правових та етичних норм;

ЗК 07. здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК 10 здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 01. здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;

СК 07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування;

СК 09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування;

СК 12. Здатність забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів на основі узагальнення кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій;

СК 13. Здатність розробляти і впроваджувати інноваційні проекти на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

3. Передумови вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є такі обов'язкові дисципліни:

- «Методологія публічного управління»,
- «Економіка та врядування»;
- «Міське самоврядування в системі публічного управління»;
- «Механізми забезпечення сталого розвитку територій».

Дисципліна вивчається паралельно із дисципліною «Сучасні фінансові інструменти розвитку територій».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Ресурсне забезпечення розвитку територій» передбачає досягнення таких результатів:

Результат навчання за дисципліною	Оцінювання результату
1. Продемонструвати розуміння термінології та сутності ресурсного забезпечення розвитку територій; вміння застосовувати на практиці основні підходи до його здійснення.	Під час проведення підсумкового тестування, презентації та захисту результатів ІТП, обговорення під час проведення семінарських занять (семінарські заняття №1 та 3)
2. .Продемонструвати розуміння змісту та сутності організаційно-правових та інституційних засад здійснення ресурсного забезпечення розвитку територій.	Під час презентації та захисту результатів ІТП, обговорення під час проведення семінарського заняття (№3).

<p>2. Продемонструвати уміння визначати основні проблеми ресурсного забезпечення розвитку територій, зокрема, управління комунальною власністю, функціонування соціальної інфраструктури сільських територіальних громад, залучення потенційних джерел та механізмів фінансування місцевого соціально-економічного розвитку, управління соціальними ресурсами території та розробляти рекомендації щодо їх вирішення.</p>	<p>Під час проведення практичних (№1 – 4) та семінарських занять (№2-3), презентації та захисту результатів ІТП. Презентація результатів тренінгу щодо знання ресурсів своєї території «Знай свою громаду»</p>
<p>3. Продемонструвати вміння застосовувати навички аналізу демографічного, трудового та кадрового потенціалу території, соціально-економічних та екологічних чинників управління матеріальними та нематеріальними ресурсами.</p>	<p>Під час презентації та захисту результатів ІТП, семінарських занять (№1, 3).</p>
<p>4. Продемонструвати на практиці вміння застосовувати навички щодо формування в локальних територіальних спільнотах відносин заснованих на засадах взаємної довіри та відповідальності, створення позитивного іміджу території, формування соціального капіталу.</p>	<p>Під час проведення семінарських занять №2 – 3. Презентація результатів індивідуальної роботи «Обмін кращими практиками ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку»</p>
<p>5. Продемонструвати здатність аналізувати та складати судження стосовно ресурсного забезпечення розвитку територій, вміння застосовувати практичні навички щодо узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду раціонального використання, збереження та нарощення ресурсного потенціалу території, розробки та обґрунтування моделей ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку.</p>	<p>Під час презентації та захисту результатів ІТП, обговорення основних проблем ресурсного забезпечення розвитку територій на семінарському занятті №3.</p>

Програмні результати навчання (ПРН), досягненню яких сприятиме вивчення дисципліни «Ресурсне забезпечення розвитку територій»:

ПРН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ПРН 15. У складі робочої групи на основі принципів системного аналізу та комплексного підходу готувати програмні документи щодо розвитку об'єктів публічного управління та адміністрування, розробляти стратегії розвитку територіальних утворень та органів публічної влади.

ПРН 16. Уміти ініціювати, розробляти та впроваджувати інновації на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

ПРН 18. Уміти розробляти та реалізовувати заходи щодо адаптації та впровадження кращих вітчизняних та зарубіжних практик діяльності органів публічного управління та організацій.

ПРН 22. Знати та розуміти методи та підходи творчої та креативної діяльності, системного мислення у професійній сфері.

ПРН 23. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Ресурси та ресурсне забезпечення розвитку територій.

Сутність понять «ресурси», «ресурсний потенціал», «ресурсне забезпечення». Ресурсний підхід до вивчення територій. Класифікації ресурсів. Методи дослідження ресурсного потенціалу територій.

Тема 2. Майнові ресурси територій.

Майно територіальної громади: поняття, структура, види. Поняття «комунальної власності». Нормативно-правові засади управління майновими ресурсами території. Порядок управління об'єктами (майном) спільної власності територіальних громад. Специфіка використання майна спільної власності територіальних громад.

Тема 3. Земельні ресурси.

Специфіка земельних ресурсів. Земельні відносини на рівні територіальних утворень. Зарубіжний досвід регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування та можливості його застосування в Україні. Екологічні та соціальні детермінанти регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування. Плата за землю. Земельний кадастр. Земельний моніторинг.

Тема 4. Механізми управління розвитком місцевої інфраструктури.

Особливості місцевої інфраструктури. Управління розвитком місцевої інфраструктури. Проблеми розвитку інфраструктури сільських територіальних громад. Способи розвитку місцевої інфраструктури. Компоненти й складові інфраструктури.

Тема 5. Фінансове забезпечення розвитку територій.

Поняття фінансових ресурсів території. Бюджетні та інвестиційні ресурси території. Організаційні та інституційні засади управління фінансовими ресурсами територіальної громади та регіону. Джерела та механізми фінансування місцевого соціально-економічного розвитку. Державно-приватне партнерство. Міжнародна технічна та донорська допомога. Проекти корпоративної соціальної відповідальності.

Змістовний модуль 2.

Тема 6. Людські ресурси території.

Поняття людських ресурсів території та їх структура. Демографічний потенціал та його характеристика. Трудовий потенціал території. «Людський капітал». Територіальні утворення і проблеми зайнятості. Ефективна зайнятість як фактор розвитку території. Організаційні та інституційні засади управління людськими ресурсами території.

Тема 7. Кадрове забезпечення розвитку територій.

Поняття кадрових ресурсів територіальної громади та їх структура. Особливості кадрового забезпечення місцевого самоврядування. Проблеми кадрового забезпечення об'єднаних територіальних громад. Організаційні та інституційні засади управління кадровими ресурсами територіальної громади.

Тема 8. Соціальний капітал як ресурс розвитку територій.

Поняття соціальних ресурсів територіальної громади та їх структура. Соціальний капітал та його сутність. Довіра. Відповідальність. Іміджеві аспекти забезпечення розвитку територій. Громадська участь. Соціальний діалог. Соціальне партнерство. Залучення громадськості до вирішення питань місцевого значення. Волонтерство. Краудсорсінг. Бюджет участі.

Тема 9. Інформаційні ресурси території. Інформаційне забезпечення територіального розвитку

Поняття інформаційних ресурсів територіальної громади та їх структура. Інформаційні бази та їх роль у діяльності органів місцевого самоврядування. Інформаційна діяльність територіальних громад. Роль інформації у забезпеченні сталого розвитку території.

Тема 10. Обмін кращими практиками ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку

Зарубіжний досвід вивчення, раціонального використання, збереження та нарощення ресурсного потенціалу територій. Вітчизняні практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	практичні	Семінарске	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Тема 1. Ресурси та ресурсне забезпечення розвитку територій.	12	2	-	-	10
Тема 2. Майнові ресурси територій.	12	2	2	-	8
Тема 3. Земельні ресурси.	10	2	-	-	8
Тема 4. Механізми управління розвитком місцевої інфраструктури.	14	2	4	-	8
Тема 5. Фінансове забезпечення розвитку територій.	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	8	0	42
Змістовий модуль 2.					
Тема 6. Людські ресурси територій.	14	2	4	-	8
Тема 7. Кадрове забезпечення розвитку територій.	8	-	-	-	8
Тема 8. Соціальний капітал як ресурс розвитку територій.	14	2	4	-	8
Тема 9. Інформаційні ресурси територій. Інформаційне забезпечення територіального розвитку.	12	2	2	-	8
Тема 10. Обмін кращими практиками ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку.	12	-	-	4	8
Разом за змістовим модулем 2	60	6	10	4	40
Усього годин	120	16	18	4	82

7. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Майнові ресурси територій. Створення «карти» методів управління комунальною власністю.	2
2	Механізми управління розвитком місцевої інфраструктури. Проведення тренінгу щодо знання ресурсів своєї території «Знай свою громаду»	4
3	Фінансове забезпечення територій. Здійснення ранжування ресурсів за фінансовою значущістю	2
4	Людські ресурси. Ділова гра «Конкурсний відбір»	4
5	Соціальний капітал як ресурс розвитку територій. Оформлення і	4

	просування письмових інструментів громадської активності	
6	Інформаційні ресурси території. Інформаційне забезпечення територіального розвитку. Робота з онлайн-платформами донорів	2
	Усього годин	18

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Презентація результатів індивідуальної роботи «Кращі практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку»	4
	Усього годин	4

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ресурсний підхід до вивчення територій. Класифікації ресурсів. Методи дослідження ресурсного потенціалу територій. (зм.мод. 1 тема 1)	4
2	Нормативно-правові засади управління майновими ресурсами території. Порядок управління об'єктами (майном) спільної власності територіальних громад. (зм.мод. 1 тема 2)	4
3	Зарубіжний досвід регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування та можливості його застосування в Україні. Екологічні та соціальні детермінанти регулювання земельних відносин органами місцевого самоврядування. Земельний моніторинг. (зм.мод. 1 тема 3)	4
4	Проблеми розвитку інфраструктури сільських територіальних громад. Способи розвитку місцевої інфраструктури. (зм.мод. 1 тема 4)	4
5	Організаційні та інституційні засади управління фінансовими ресурсами територіальної громади та регіону. Джерела та механізми фінансування місцевого соціально-економічного розвитку. Державно-приватне партнерство. Міжнародна технічна та донорська допомога. Проекти корпоративної соціальної відповідальності. (зм.мод.1 тема 5)	4
6	Територіальні утворення і проблеми зайнятості. Ефективна зайнятість як фактор розвитку території. Організаційні та інституційні засади управління людськими ресурсами території. (зм.мод.2 тема 6)	4
7	Поняття кадрових ресурсів територіальної громади та їх структура. Особливості кадрового забезпечення місцевого самоврядування. Проблеми кадрового забезпечення об'єднаних територіальних громад. Організаційні та інституційні засади управління кадровими ресурсами територіальної громади. (зм.мод.2 тема 7)	4
8	Іміджеві аспекти забезпечення розвитку територій. Громадська участь. Соціальний діалог. Соціальне партнерство. Залучення громадськості до вирішення питань місцевого значення. Волонтерство. Краудсорсінг. Бюджет участі. (зм.мод.2 тема 8).	4
9	Інформаційна діяльність територіальних громад. Роль інформації у забезпеченні сталого розвитку території. (зм.мод.2 тема 9)	4
10	Зарубіжний досвід вивчення, раціонального використання, збереження та нарощення ресурсного потенціалу території. Вітчизняні практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку. (зм.мод. 2 тема 10)	4
	Усього годин	40

10. Розрахунок годин, що відведено на самостійну роботу

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Опрацювання програмного матеріалу, що не викладається на лекціях	40
2	Підготовка до практичних та семінарських занять	16
3	Виконання індивідуальних творчих завдань	20
4	Підготовка до підсумкового контролю	4
Усього годин		82

11. Індивідуальне завдання

Виконання контрольної роботи на тему: «Кращі практики ефективного ресурсного забезпечення місцевого та регіонального розвитку»»

Мета: розвинути здатність практично застосовувати методи та інструменти управління ресурсами територіальної громади для забезпечення місцевого / регіонального розвитку

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) командної роботи (індивідуального завдання) перед аудиторією (бажано використовувати Microsoft PowerPoint).

Зміст індивідуального завдання:

Творча робота (індивідуальний проект) є обов'язковою частиною самостійної роботи слухача. Написання та захист творчої роботи є обов'язковою складовою навчальної програми курсу «Ресурсне забезпечення розвитку територій». Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування слухачами знань і компетенцій, здобутих в процесі лекційних, практичних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів, поглиблення їх вмінь та навичок з даної дисципліни.

Завдання: Оберіть конкретну територіальну громаду (або село, селище, місто, регіон) і на її прикладі проаналізуйте наявність одного з ресурсів (будь-якого, на вибір), стан та ефективність його використання, визначте проблеми (коли є), розробіть рекомендації щодо їх вирішення. Допускається застосування як кількісного, так і якісного аналізу проблеми. Вибір території та ресурсу слухач здійснює самостійно з урахуванням: місця роботи або проживання, свого особистого професійного та життєвого досвіду, професійних, наукових та особистих інтересів, перспектив професійного зростання, тощо. При розробці рекомендацій доцільно використовувати вітчизняний та світовий досвід вирішення подібних проблем (з обов'язковим посиланням), або власні напрацювання, особисті висновки та пропозиції. Роботу слід оформити як аналітичну записку.

Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи (виконання індивідуального проекту) є **аналітична записка**, обов'язковими складовими якої є:

- ✓ Формулювання теми дослідження, аналіз загальної ситуації;
- ✓ Визначення суті та масштабів проблеми;
- ✓ Аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду вирішення проблеми;
- ✓ Висновки та рекомендації.

Орієнтовний об'єм роботи – 5 сторінок.

Вимоги до технічного оформлення творчої роботи: Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – до 20 мм з усіх боків.

Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці документу списку використаної літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі).

Список використаної літератури оформляється згідно з діючими правилами.

Оцінювання: максимальна оцінка за індивідуальний творчий проект – 40 балів, з них – 30 балів: зміст та якість виконання аналітичної записки, глибина розкриття проблем та обґрунтованість розроблених рекомендацій, дотримання правил академічної доброчесності, 10 балів – презентація та захист результатів дослідження.

Методи оцінювання

Застосовуються інтегральні методи оцінювання, а саме: на основі оцінки роботи в цілому, що виставляється викладачем.

Також виконується колегіальне оцінювання серед команд (peer-assessment), коли кожна команда оцінює інші команди в цілому.

Розподіл балів під час інтегрального оцінювання:

- викладач – макс. 80 балів (коректність розроблення складових концепції проекту (50), оригінальність (5), якість презентації (5) та відповідей на запитання (20));
- peer-assessment – макс. 20 балів (якість презентації (10) та відповідей на запитання (10)).

11. Методи навчання

Засвоєння матеріалу з дисципліни відбувається під час аудиторних занять (лекцій, практичних та семінарських занять) та самостійної роботи над джерелами із супроводом у корпоративному навчальному середовищі classroom.google.com:

- лекції з використанням технічних та інших засобів навчання (вступна, тематичні проблемно-орієнтовані, інтерактивні);
- практичні заняття з використанням технічних та інших засобів навчання (робота в малих групах (командна робота), дискусії, ситуаційні вправи, візуалізація, peer-assessment);
- самостійна робота, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних та програмно-прикладних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування у режимі самооцінювання).

13. Методи контролю та розподіл балів, які отримують слухачі

Підсумкова оцінка з дисципліни «Ресурсне забезпечення розвитку територій» складається з отриманого відсотку балів за результатами поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється за результатами участі в дискусіях та обговореннях проблемного навчального матеріалу та за результатами презентації командної роботи, включаючи індивідуальне завдання кожного члена команди, з розробки концепції проекту місцевого / регіонального розвитку, а саме:

- 30 % балів – за активність у опануванні навчального матеріалу та присутність не менш ніж 80 % навчальних занять;
- 40 % балів – за результати презентації та захисту командної роботи з розробки основних складових концепції проекту місцевого / регіонального розвитку.

Підсумковий контроль 30 % балів – диференційований залік (комп'ютерне тестування).

14. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

15. Методичне забезпечення

1. Управління фінансовими ресурсами та бюджетом територіальних громад : практичний посібник / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, О. Ю. Матвеева, М. М. Трещов, Л. Г. Шевченко; за заг. ред. Серьогіна С. М. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 122 с.
2. Практичний посібник з питань формування спроможних територіальних громад / за заг. ред. : С. М. Серьогіна. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – С. 14-25. URL: http://www.dridu.dp.ua/biblioteka/doc/posibnyk_formuvannya_spromozhnykh_terytorialnykh_gromad.pdf.
3. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Сучасні фінансові інструменти розвитку територій» / Т. А. Крушельницька – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. – 40 с.
4. Крушельницька Т. А. Розробка методики оцінювання впливу децентралізації влади на формування інвестиційного профілю територій / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, А. Ю. Мунько // Аспекти публічного управління. – 2015. – № 5(19). С. 104–112.

16. Рекомендована література

Базова

1. Берданова О. Ресурсне забезпечення регіонального та місцевого розвитку : матеріали до навч. курсу / О. Берданова. – Київ, 2014. – 37 с. – https://regionet.org.ua/files/05.RLD_Resource_Berdanova_Materials_UA.pdf
2. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю. Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с. – <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D0%A0%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BD%D0%B5-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9E%D0%A2%D0%93.pdf>
3. Потенціал розвитку територій: методологічні засади формування і нарощення : монографія / О. Ю. Бобровська, Т. А. Крушельницька, М. А. Латинін [та ін.]; за заг. ред. д. держ. упр., проф. О. Ю. Бобровської. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 362 с. – http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/monografiya_EREP_2017.pdf
4. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг : навч. посіб. / Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук [та ін.]. – Київ : – 2017. – 107 с.
5. Ресурсний потенціал регіону : навч. посіб. / авт.-упоряд. : М. К. Орлатий, С. А. Романюк, І. О. Дегтярьова [та ін.] ; за заг. ред. М. К. Орлатого. – Київ : НАДУ, 2014. – 724 с. – http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/3c11f746-163b-4003-849a-2d9d85223a7a.pdf
6. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 278 с.

Нормативні документи

1. Про співробітництво територіальних громад : закон України № 1508-VII 17.06.2014 р. – Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141508.html.
2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
3. Бюджетний Кодекс України : Закон України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI, у ред. від 01.01.2019 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

4. Господарський кодекс України [Текст]: станом на 07.02.2019 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Конституція України: [Текст]: офіц. текст: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами, внесеними Законом України від 8 грудня 2004 р.: станом на 1 липня 2010р.]. – К.: Мін-во Юстиції України, 2010. – 124 с.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р. № 559. Зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2001 р. за № 1050/6241 із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України № 2121-III від 07.12.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
8. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 р. № 11
9. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України № 448/96-ВР від 30 жовтня 1996 року в редакції від 11.10.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр/page>
10. Про затвердження типових форм бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів: наказ МФУ 17.07.2015 № 648.
11. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>. – Назва з екрана.
12. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV із змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
13. Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27.12.2019 № 797. – Режим доступу:https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy2025.pdf?v=4
14. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003р. №422: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.minfin.gov.ua> .
15. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку малими підприємствами. Затверджені наказом Міністерства фінансів України від 25.06.2003р. №422: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: // <http://www.minfin.gov.ua> .
16. Міжнародні стандарти фінансової звітності : Стандарт. Міжнародний документ. 2016. - [Електрон. ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
17. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.97 р. № 280/97. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> – Назва з екрана.
18. Податковий кодекс України від 02.12.2010. № 2755-VI. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2755-17>
19. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19): Закон України від 17.03.2020. № 533-IX. / Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-20#Text>
20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) : Закон України від 30.03.2020. № 540-IX / Верховна Рада України. – URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/540-20>.
21. Про віртуальні активи: закон України від 08.08.2021. №3637. Верховна Рада України. – URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69110.

22. Про затвердження Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року : рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 27 грудня 2019 року N 797. – URL: <https://ips.ligazakon.net/document/kl190364>

Допоміжна

23. Джерела та механізми фінансування місцевого економічного розвитку. Навчальний посібник. – К.: Центр громадської експертизи, Проект “Місцевий економічний розвиток міст України”, 2013. – 176 с.

24. Крушельницька Т. А. Передумови створення фінансової основи самодостатніх територіальних громад / Т.А. Крушельницька // Аспекти публічного управління. –Д. : ДРІДУ НАДУ . – 2015. – №4 (18) квітень . – С. 129 – 134.

25. Крушельницька Т. А. Передумови створення фінансової основи самодостатніх територіальних громад / Т.А. Крушельницька // Аспекти публічного управління. –Д. : ДРІДУ НАДУ . – Дніпропетровськ. – 2015. – №4 (18) квітень . – С. 129 – 134.

26. Крушельницька Т.А. Бюджетна децентралізація в Україні: результати і перші підсумки / Т.А. Крушельницька // Публічне управління та митне адміністрування. – Д. : Університет митної справи та фінансів. –2016. – № 1 (14). –(Сер. Державне управління). – С. 72-78.

27. Крушельницька Т.А. Передумови створення фінансової основи самодостатніх територіальних громад в Україні та побудова системи фінансового інжинірингу / Т.А. Крушельницька, А.В. Мужевський // Перспективи сталого розвитку економіки: національний та регіональний аспекти : матер. всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 20 вересня 2020 р. – Київ: Таврійський національний університет ім. В.І. Вернадського. – 2020. – С. 38-41.

28. Крушельницька Т.А. Бюджетна децентралізація: створення умов інноваційного розвитку територіальних громад та їх співробітництва / Т.А. Крушельницька Т.А. // Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С.М. Серьогін, Ю.П. Шаров, Є.І. Бородін, Н.Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С.М. Серьогіна, Ю.П. Шарова. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2016. – 276 с.

29. Крушельницька Т.А. Розробка методики оцінювання впливу децентралізації влади на формування інвестиційного профілю територій / Т.А. Крушельницька // Аспекти публічного управління. – 2015. – № 5(19). С. 104–112.

30. Крушельницька Т. А., Матвеева О. Ю., Наумов В. М. Соціально-економічний вплив пандемії COVID-19 у контексті державної політики реалізації глобальної Цілі сталого розвитку № 5 “Гендерна рівність” / Т. А. Крушельницька, О. Ю. Матвеева, В. М. Наумов // Ефективність державного управління. Львів : ЛРІДУ НАДУ . – 2020. ВИП. 2 (63). – Ч. 2. – С. 249 - 269. – Режим доступу:

<http://edu.lvivacademy.com/article/viewFile/212679/214044?fbclid=IwAR1Rb8LvBdWZEd8zSBpPvY5dZRle33sdbKQgTE9k6k48SFTvLTtACbuRhvs>. DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.63.2020.212679>.

31. Крушельницька Т.А. Управління податковою системою України в умовах міжнародної економічної інтеграції : монографія / Т.А. Крушельницька.– Донецьк: Юго-Восток, 2012. – 404 с.

32. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування /Карий О.І., Панас Я.В./ Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 176 с.

33. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.

34. Планування та управління фінансовими ресурсами територіальної громади/О.Кириленко, Б.Малиняк, В.Письменний, В.Русін / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 396 с.

35. Управління розвитком людського потенціалу територіальної громади в інноваційно-знаннєвому суспільстві / уклад. : Ю. О. Куц, В. В. Мамонова, С. В. Газарян. - К. : НАДУ, 2012. - 44 с.

17. Інформаційні ресурси

1. Асоціація агенцій регіонального розвитку України. URL: narda.org.ua
2. Асоціація малих міст України. URL: ammu.com.ua
3. Асоціація міст України. URL: <https://www.auc.org.ua/>
4. Асоціація об'єднаних територіальних громад. URL: <https://hromady.org/>
5. Всеукраїнська асоціація сільських та селищних рад. URL: vassr.org
6. Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку. URL: <http://regionet.org.ua>
7. Децентралізація. URL: <http://decentralization.gov.ua>.
8. Міністерство розвитку громад та територій України. URL: <http://www.minregion.gov.ua>.
9. Національна академія державного управління при Президентові України. URL: academy.gov.ua
10. Ресурсний Центр зі сталого місцевого розвитку. URL: <https://rozvytok.in.ua>
11. Українська асоціація районних та обласних рад. URL: uaror.org.ua
12. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. URL: despro.org.ua